NAM THỨ MƯỜI BA. = SỐ THỨ 2450

MỖI SỐ: 0$05

NGÀY THỨ HAI 18 và THỨ BA 19 MAI 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE DU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL "INDOCHINE" No 3674

HANOI

	Một năm.	Sáu tháng.	Ba tháng.	Một tháng.
Các làng và Các công-sở	6$00	3$50	1$80	0$60
	8	4	2	0
Sáu tháng.	8	4	2	0
	10	5	2	0
Ba tháng.	12	6	3	1
	16	8	4	1
Một tháng.	24	12	6	2
	30	15	7	2

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. B. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN VINH
Rédacteur en chef: PHẠM HUY LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN V. LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.

Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$12 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cách cứu-hoang ở Trung-kỳ trong dạo đói này

Ở nước ta thì Trung-kỳ vốn là một xứ nghèo nhất, đất cát không được tốt bằng Nam-kỳ, kỹ-nghệ không được khéo bằng Bắc-kỳ, đường giao-thông chưa được rộng, nghề buôn-bán cũng chưa phát-đạt được là bao, nhân dân chỉ trông vào nghề làm ruộng, mà thóc lúa đã ít, không mấy nhà sức tích được nhiều. Vì thế gặp những lúc thiên-tai lưu hành, thì dân-tình cát-cứ lại có phần tệ hơn nơi khác. Mấy tháng trước đây bị gió bão, thiệt hại đủ các thứ, tai nạn cũng thật là gớm ghê, lại từ tháng hai ta đến nay, mưa xuống ít lắm, ruộng đất khô, mầu mỡ lúa má không lên được giá gạo cứ cao vọt mãi lên, sự đói-kém lại càng thêm dữ dội, cái thảm trạng bây giờ, thật không thể nói xiết được, (từ Hà-tĩnh giở vào lại càng tệ lắm) chưa kể những người lưu ly trôi giạt, chưa biết bao giờ được yên nghiệp làm ăn, mà lại có người vì đói quá đến nỗi phải chết nữa. Tuy trên thì nhờ chánh-phủ hết lòng điều tế, dưới thì nhờ tấm lòng bác ái của các nhà từ thiện, kẻ ít người nhiều, bằng tâm bằng sản, số tiền quyên trợ kể cũng đã được nhiều, nhưng khốn về nạn gió bão mới qua, nạn khô-khan lại đến, số tiền quyên trợ có hạn, mà số người mất cơ mất nghiệp không có nhà ở, không có ruộng cấy, chỉ hong hóng đợi người nuôi, thì lại càng ngày càng nhiều, vì thế cái nạn cơ-cận ở Trung-kỳ lần này, thật là xưa kia chưa mấy khi có vậy.

Cứu hoang là một việc rất trọng đại, rất khó khăn ở trong nước, trải xem lịch-sử phương Đông xưa kia, cũng đã nhiều người lưu tâm đó xét đến nạn hung hoang, mà hết sức tìm phương bổ cứu, gặp năm đói kém, có người muốn dời dân đến nơi được mùa nhiều thóc cho dân ăn, lại tải thóc về nơi mất mùa để nuôi những người già yếu không đi được. lại có người muốn xin mỗi tỉnh lập một cái kho, năm được mùa thóc nhiều giá rẻ, thì triều-đình tăng giá lên mà đong, cho nhà nông đỡ sự thua thiệt, năm mất mùa thóc ít giá cao, thì triều-đình bạ giá xuống mà bán, cho nhân dân đỡ sự kém đói, gọi tên kho chứa thóc ấy là kho thường bình nghĩa là giá-thóc trong kho ấy khi nào cũng bằng phẳng, không cao quá mà cũng không hạ quá. Tự bề ngoài xem ra, thì cái kế hoạch ấy tưởng cũng không lấy gì làm tân kỳ, làm khôn khéo cho lắm, mà xét ra cho kỹ, thì cũng có lợi ích thật về sự cứu hoang; và lại xưa khia đường giao-thông chưa được tiện lợi cách vận tải rất là khó khăn, cái chánh-sách ấy cũng còn có nhiều điều trở ngại. Bây giờ thì đường giao thông đã tiện lợi, cách vận-tải đã dễ dàng, nếu phỏng theo cái chính-sách ấy mà châm-chước thi-hành, thì việc cứu hoang ở Trung-kỳ chắc cũng có thành-hiệu. Mấy tháng trước đây, quan tỉnh Quảng-bình có trích số tiền công, chiếu theo giá trung-bình đong thóc của các nhà giàu trong tỉnh, rồi cứ giá ấy mà bán lại cho dân, dân trong hạt được nhờ thế mà đỡ được cái nạn ăn gạo kém trong mấy tháng, xem thế thì biết cách cứu hoang ấy cũng có kết-quả hay.

Tưởng nên xa thì phỏng theo kế hoạch của người xưa, gần thì bắt chước chính-sách đã thi-hành ở tỉnh Quảng-bình để trù việc cứu hoang ở các tỉnh khác: ở Thanh hóa và ở Nghệ-an, nghĩa-thương trong các làng hiện đã thành lập, số tiền quyên trợ cũng đã được nhiều, gặp buổi trong hạt mùa mất thóc ít, đói kém gớm ghê này chính là một dịp để lợi dụng số tiền ấy. Vậy tưởng nên trích số tiền ấy ra (từ Hà-tĩnh giở vào, nơi nào chưa có, thì xin trích số tiền công) đem đi đong gạo ở những nơi được mùa nhiều thóc, hoặc ở Nam-kỳ, hoặc ở Bắc-kỳ, tính đủ tiền mua và tổn phí công cước, rồi chở về theo giá phải mà bán cho dân, rồi lại lấy tiền đi đong chuyến khác, cứ làm như thế mãi cho đến khi trong hạt lúa đã chín, màu mỡ đã nhiều, thì nhân dân được nhờ cái cách cứu hoang khôn-khéo ấy, mùa tuy mất mà gạo vẫn nhiều, không đến nỗi thiếu mà ăn giá kém, không những là những người nghèo cực được khỏi cái nạn chết chóc lìa tan, mà những nhà giàu-có thường thường giở xuống cũng khỏi phải ăn gạo kém, được yên tâm cày cấy để đợi mùa lúa sau, thật là một việc cần cấp nên làm ngay, mà lợi ích cho nhân dân cũng không phải là nhỏ vậy.

Lại còn thế này nữa, hạt nào chẳng có những nhà cự-phú sức tích, có hàng bao nhiêu kho thóc để dành, đợi được giá cao mới bán, những khi mùa xấu thóc ít là một sự cực khổ của những nhà nghèo, lại chính là một dịp làm giàu thêm cho những nhà giàu, họ càng thấy thóc ít, họ càng hăm thóc lại, làm cho giá thóc thật cao để thu mối lợi riêng cho lớn. Bây giờ nếu thi-hành cái chính-sách cứu hoang đã kể ở trên kia, nhờ gạo chở ở các nơi đến, mà giá bán lại trung-bình, trong hạt tuy mất mùa mà gạo vẫn đủ, giá vẫn hạ, các nhà cự phú không hòng hắt chẹt được nữa, thế tất cũng phải đổ thóc ra mà bán; ngoài thì có gạo ở các nơi chở đến, trong hạt thì có thóc của các nhà cự-phú bán ra, tuy mùa sau còn xa, mà giá gạo vẫn giữ vững được, lại là một sự làm phúc to cho những nhà nghèo. Những người có trách-nhiệm nuôi dân ở xứ Trung-kỳ xin đừng cho là lời bàn hủ mà mau mau châm chước thi-hành, thì cả xứ được nhờ ơn điều tế, may biết chừng nào!

H, T. B.

Tin Trung-hoa

Việc học-sinh với quan học-chính tổng-trưởng

Học-sinh vẫn nào đông. Quan tổng-trưởng bộ tài-chánh kiêm bộ học-chính từ chức.

Hội-đồng lập pháp

Ngày 1er juin này hội-đồng lập pháp khai nghị.

Một phái-bộ kỹ-nghệ

Chánh phủ Trung-hoa cử một phái bộ kỹ nghệ đi Nhật-bản và Mỹ châu.

Cái thế-lực của Trương-tác-lâm

Ở các tỉnh trị-giới nơi cái thế lực của Trương-tác-Lâm lấn áp cái thế-lực của Phùng-ngọc-Tường. Quân của Trương-tác-Lâm sẽ đến đóng ở Bắc-kinh, để rõ rệt cái thế-lực lớn lao của Phụng-thiên Chánh-phủ Phụng-thiên nghiễm nhiên chiếm được quyền lớn về toàn hạt nước Trung-hoa

Âu-châu điện-tín

(*Indopacifi*)

Ngày 16 Mai 1925

Tại hội Vạn-quốc

Hội-đồng pháp-luật tại cuộc hội nghị về việc kiểm tra sự buôn bán khí giới mua của nước xuất cảng chỉ được giao cho chánh-phủ các nước nhập cảng mà thôi.

Hội-đồng kinh-tế ông ung khoản của nước Finlande nói cho phép các chánh-phủ nhưng cho một người hoặc một nước khác những khí giới của nước ấy đã mua.

Ông đại-biểu nước Pháp kể những lẽ làm sao không thể ủng sự kiểm tra các khí-giới quá vãng các nơi được.

Việc chính-trị nước Đức

Tổng-thống Hindenburg nước Đức tiếp các nhà ngoại giao. Quan đại-sứ của bộ giáo-hoàng Pesceli mừng quan tổng-thống và chúc rằng nước Đức sẽ được phát đạt thịnh vượng và liên lạc với liệt-quốc để bài-đắp cuộc hòa-bình thế-giới.

Ngày 17 Mai 1925

Dư-luận nước Pháp về việc Đông-dương

Báo *L'homme libre* bàn về chuyện Đông-pháp có nói từ Hanoi đến Saigon nên có đường tàu tiện-lợi, và ở Đông-pháp cái vấn đề vận-tải quan trọng hơn cả các vấn-đề khác.

Một đường tàu bay mới

Đường tàu bay Paris Amsterdam Melmoe đã lập xong. Mọi sự được như ý.

Việc chiến tranh ở Maroc

Đạo quân Reydenberg đánh đồn Thémis và trục quân Rifains ra khỏi các nhà ở Dejebala.

Phi-tướng Mezerques bị thương đã chết.

Tại tòa thẩm phán quốc-tế

Tòa thẩm phán quốc-tế xét việc hai nước Ba-lan và thành Darzig kiện nhau về việc ben-điện, đã xử cho nước Ba lan được.

Cái vấn đề trái khoản Đông-minh

Hội-đồng các quan thượng thư cử quan Briand và quan Caillaux kê-cứu về cái vấn-đề trái-khoản Đông-minh

Một nhà máy ở nước Anh bị nổ

Một nhà máy thuốc nổ ở Faversbev bị nổ hư hỏng cả.

(Cavite)

Ngày 18 Mai 1925

Tin về phi-tướng Pedro Zanni

Tin Tokyo — Chiều hôm nay có tin ở Osaka gửi đến nói rằng tàu bay của phi-tướng Pedro Zanni bị hỏng nhiều và chưa với được lên. Phi-tướng nói ngày mai phi-tướng sẽ đi tàu về Tokyo.

Lại tin về việc chiến-tranh ở Maroc

Có tin rằng quân Pháp và quân khởi nghịch vẫn đánh nhau. Hai bên càng lồn thiệt. Các nhà thương của Pháp đầy những người bị thương. có lẽ phải chở những người bị thương đến các nhà thương khác.

BỆNH TẮC MẠCH MÁU CÓ THỂ CHỮA ĐƯỢC KHÔNG?

Bệnh tắc mạch máu có hai thứ, một thứ là tắc hồi huyết quản, một thứ là tắc phát huyết quản. Tắc hồi huyết quản còn chữa được, chứ tắc phát huyết quản thì nặng lắm, người mắc bệnh đó nhiều mà chết, hay bỏ điện mà không sao trị được.

Mới đây có người thấy một cảnh tay tự nhiên mất mầu nhợt đi rồi sau thấy đau lắm. Mấy ông lang đến xem bệnh biết rằng nặng lắm bèn khuyên đón bác-sĩ Moure đến chữa cho, vì bác-sĩ đã dùng giống chuột bạch và giống cho mà thí-nghiệm cách trị bệnh tắc mạch máu.

Bác-sĩ Moure đến nơi, xét ra trong mình người đau có hai cục rắn ở dưới nách tức là hai cục phát huyết quản bị tắc. Bác-sĩ bèn buộc chặt mạch máu chỗ đau lại, lấy dao mổ mạch máu ra, lấy hai cục rắn đi, rồi lại khâu mạch máu lại, thì thấy cánh tay người đau dần dần lại sống bình thường. Người đau bị mổ hồi 9 giờ đêm hôm trước đến chiều hôm sau đã đang dậy được, mà đi lại như thường.

MẤY CÂU BÌNH-PHẨM VỀ CÁI HIỆN-TÌNH KINH-TẾ NƯỚC PHÁP

Mỗi tháng phòng Thương-mại Thuỵ-sĩ ở Pháp có xuất bản một tập nguyệt đề. Trong tập ấy có đăng các bài khảo cứu về tình trạng kinh-tế các nước. Trong tập xuất bản tháng chạp mới rồi, có bài đại ý như sau này:

« Nước Pháp đương gặp một buổi khó khăn, mà buổi khó khăn này lại khó khăn hơn cả các buổi khó khăn từ ngày cuộn tranh đến giờ. Tuy rằng bề ngoài rối khó khăn ấy có chiều nguy-ngập nhưng ấy thực cũng không có gì là sâu xa.

Giá thử không có nỗi khó khăn về đường chính trị, thì những nỗi khó khăn về đường tài chánh đủ nặng nề thế nào mặc lòng, cũng không đến nỗi nguy-ngập như ít lâu nay.

Nay nước Pháp làm thế nào mà giải được nỗi khó khăn về đường chính-trị, điều ấy ta không toả biết được, nhưng cứ xem cái nỗi khó khăn ấy hiện nay rất cấp-bách, thì đủ biết không mấy ngày tất là giải-quyết xong. Nay chỉ cần thi-thố mấy việc, (mấy việc ấy thi thố xong rồi, mới lại biết là những việc rất giản dị) là giải-quyết xong cái nỗi khó khăn về đường chính-trị và khiến cho cái thế lực kinh-tế của nước Pháp hiện nay vẫn kiên-cố, sẽ làm cho cái nỗi khó khăn về đường tài-chánh nọ bớt đi. Vì cái nỗi khó khăn về đường tài-chánh, gốc là ở cái vấn-đề trái-khoản, mà xưa nay cái vấn-đề trái khoản chỉ có những nước thế lực kinh tế kém sút mới chịu không giải-quyết được mà thôi.

Cái thế lực kinh tế của nước Pháp, chẳng những không suy chuyển chút nào mà nếu ta xét rõ khoản thương mại và khoản tô thuế mà nước Pháp thì ta sẽ phải khen ngợi cái thế lực kinh tế của nước Pháp vững là.

Ta cứ xét cái số thương-mại và số tô thuế của nước Pháp, thì ta sẽ biết rằng, trong một năm giới số hàng hóa xuất cảng tăng được 6 triệu rưỡi tấn, mà số hàng hóa nhập cảng chỉ tăng lên có một triệu rưỡi tấn mà thôi; số hàng hóa xuất cảng trong năm 1924 thặng hơn số nhập cảng là 1 322 triệu quan, chứ như về năm 1923, số hàng hóa nhập cảng thặng hơn số xuất cảng là 2.256 triệu quan, nghĩa là trong một năm giới số buôn bán xuất cảng thặng được 3.578 triệu, và số tô-thuế hơn lên được 5.5 0 triệu quan. Xem thế thì biết trong lúc mới lại nghề này, nước Pháp có một cái sức hoạt bát rất mạnh-mẽ khiến cho sau này có xảy ra những nỗi khó khăn thế nào nữa, cũng sẽ phục sức lại mạch khỏe như thường. Trong một cái cơ thể có sức mạnh-mẽ như thế, thì cái nỗi khó khăn về đường chính-trị tất cũng sẽ giải-quyết xong »

HÀI ĐÀM

Thang bằng gì?

Có một ông Lang xưa nay vẫn có tiếng là dao cầu sắc mà tối nào ngoài cửa nhà ông cũng vô khối ăm-hồn đứng oanh; một hôm có người vào lấy thuốc, tay cầm cái đơn thuốc rồi hỏi ông rằng:

— Thưa thầy thang bằng gì?

— Ông điếm nhiên đáp:

— Về mua lấy cái *đo quan* làm thang nhé!....

Cường-Sỹ

Tự do diễn đàn

Nói về sự du học

Sự học nước nhà cũng đám gọi là thịnh-đạt, trình-độ học-thức người mình cũng có thể đã nói là cao được, nhưng mấy năm nay, đi đến đâu cũng thấy ham đua học; cái vấn-đề việc học đã trở nên một vấn-đề rất quan-trọng ở xã-hội mình, từ chốn thôn quê đến tỉnh-thành không ngày nào không có người bàn đến. Như thế tưởng cũng là một điều rất nên mừng rỡ, rất đáng hi-vọng cho cái tương-lai xã-hội Việt-Nam.

Nói đến việc học trong nước thì là việc sửa-sang vun tưới cho một chuồng-lộc khỏi khô héo lại được tốt đẹp sinh tươi, tưởng nhắc đi nhắc lại bao phen cũng không phải là vô-ích.

Đây kỳ-giả chỉ bàn đến vấn đề du học cho khỏi lạc đầu bài.

Ít lâu nay ta thấy nhiều cậu ham hỏ đua nhau sang Pháp du-học, lắm nhà không quản phiền phí cho con đi xa học tập.

Cứ bề ngoài mà xét, ai chẳng mừng thầm vì xem ra cái tinh thần học của người mình đã bừng-khởi, cái trình-độ học của người mình đã cao, có lẽ học ở nước nhà không đủ để vượt lên các lớp cao khoa dạy trong các trường bản-xứ, phải xuất thân ra ngoài du học, ngõ hầu vì nước trở nên những bực đại-tài có thể làm gương làm mẫu cho kẻ khác và sau này quốc-dân có cơ trông cậy được. Học như thế mới khỏi phụ tiếng du học, mới không đến nỗi uổng công cha mẹ, mới khỏi phụ lòng mong mỏi của đồng-bào, mới không e người ta chê giễu mình ngu-ngốc.

Phiền thay việc đời thường trường vọng vẫn hay, nhưng kết quả lắm khi không được thỏa-mãn chút nào!

Xét việc du học, cứ những hiện-trạng đã trông thấy, nhiều người Pháp có tâm tư với xã-hội Việt Nam cũng đã không quản mất-thì-giờ lắm phen viết lên báo-chương, phàn-nàn cho mấy người thiếu-niên mình ở phương xa khuất mắt cha anh, vắng kẻ trông coi dám đuổi trong chốn phồn-hoa mà những bỏ học-hành..!

Những lời bình-phẩm đó có ai tỉnh đáng không?

Ta cứ lấy cái nghĩa du-học đã được giải ở trên thì cái phận người đi du-học cho xứng đáng với tiếng du-học không được bao nhiêu? Chắc còn ít ỏi lắm! Phần nhiều chỉ mượn tiếng du-học để xa vòng xa nhà cho dễ vui thú, đương buổi thanh-niên sẵn tiền cha mẹ gởi cho ăn học, lại ở gần chỗ lắm sự vui lạ, để vô ai cai-quản, thôi thì học một chơi mười còn một bọng du-học khó giữ tốt học để lấy nước lợi nhà, nhất thiết chỉ thiên về đường khoa-cử, cái nhồn-lối không xa hơn chỗ châu đồng, những người như thế vì tất đã làm nên trò gì. Ta thường thấy hoặc cậu học bên này đã chẳng bằng ai, lại thêm lười-biếng, thua kém anh em, thì khóa nay đến không khác, đi kỳ nào cũng trượt, về nhà đã lo ông chịu nhận là kém để cố gắng kỳ sau, phần thì đỗ cao học-tài thì phận, phần thì trách quan-trường bên này nghiệt, nếu quan-trường có ng iêm-khắc thường không phải là một điều hại, việc thi-cử có nghiêm, người đi học mới càng phải siêng, đã siêng tất là học sẽ có tiến-bộ, sau này mới mong trở nên người hữu-dụng được, đó là điều cốt nhất chớ không phải là học cho đỗ đi thi cho đẹp, hoặc chạy chọt lấy một mảnh giấy (văn-bằng) mà đốt vẫn hoàn đốt, thì văn-bằng ở đời này đã không phải cái thứ người-đại-vị-tất đã nể ai, chẳng qua chỉ bêu thêm cái vết nhơ vậy.

Nhưng mà người du-học có đều nghĩ như thế cả đâu. Cứ cái tâm-lý người mình, học cốt chỉ để cầy-cục chỗ này không xong, lại đi chạy thầy chạy mối chỗ khác, cố lấy cho được cái bằng nho nhỏ, chưa giới đã tự đắc là giỏi, vội về khoa-diện lòe người kể ngu ở chỗ quê mùa.

Ôi! cái lối học khoa-cử đã ăn sâu vào óc người mình từ mấy thế-kỷ nay, tuy cái hại đã nhiều, song cũng chưa để có người đã bỏ hẳn được. Ngày nay nho học đã đến ra tây-học, song lối khoa cử chưa thấy thay đổi hẳn, làm kẻ ngu dốt bị đào thải ở các trường bên này cũng cố lẹo-lọi đi xa cầu chuốc lấy một mảnh giấy; khi xưa ông nghè, ông cử cũng vì-tất đã bên công-trạng gì, nay đã đem tiền tài mà mua chuộc được cái tiếng thầy khóa thầy tú đi nữa đã ích gì, nếu người ta tự biết lượng tài năng bất túc nên quyên ra làm nghề buôn để vẫn đi buôn làm ruộng khai hoang, tự-nhiên ông nọ bà kia cũng phải là không vinh-e nhất nghệ tinh, nhất thân vinh-hạnh hơn là thế lại có ích hơn là lối học vừa thuật qua chi đó làm cho hại thân tăng đức, công lao cha mẹ lắm than biết mấy cũng như đổ xuống bàn xoống ao.

Nếu việc du học không biết kén chọn xử, không đặt vào một cái mục-đích cho chính đáng, kẻ du học không có tri quả-quyết về cái nghĩa-vụ người

đi học còn mắc phải nhiều cái tai-vạ cho mình cho gia-đình, cho xã-hội mình. Cái hại thế nào sẽ thuật qua mấy hàng dưới này để cho kẻ du-học biết phòng-thân mà tránh.

Tóm lại những người thiếu-niên mình đi du-học bên Pháp, ta có thể phân ra làm ba hạng.

1. Hạng đi học để khảo cứu những khoa học trong nước mình còn khuyết điểm, mục đích sau này sẽ nên người hữu dụng cho nhân-quần xã-hội, trên về vang cho giống nòi.

2. Bọn đi mua chuộc lấy hư-danh tức là mạng để bị đào thải ở các lớp học bản xứ, sợ mang tiếng vô-học làng phải cố công xuất tiền ra ngoài cầu cho được một vài cái văn bằng cho nhỏ để về làng nước lấy chỗ ngồi.

3. Bọn mượn tiếng giả-danh du-học cho dễ đường hoa nguyệt dua chơi bời, Hạng này không phải bây giờ mới xuất hiện ra, xem truyện Kiều, chàng Kim cũng đã biết mượn tiếng đi du học tomé nhà trợ cho gần nàng Kiều thì đã biết bọn giả-danh du-học đã có từ xưa.

Hai hạng du-học đuổi này ta chẳng cần phải bàn đến nữa, chỉ nên khuyên cha anh nước nào du-học phải nên cẩn thận lắm vậy.

Đây ta cần phải nên bàn đến người du-học, thế nào là chân đang thế nào là hợp với nghĩa du-học. Cứ bình tĩnh mà xét những người thế nào mới nên đi du-học? Triết thường người đi du-học cần nhất phải có hai đức; *thông-minh* và *tư cách hơn người*. (Sau nay mới nên người nữa-dụng cho công-cuộc và ra ngoài không làm lụy nhục cho cha mẹ, cho nòi giống) Điều tất ba cần phải học qua các khoa dạy ở nước nhà đến bực đại-học, nay lại ra cũng đã vượt qua các lớp trung-học, bấy giờ nên ra ngoài học thêm mới hợp với nghĩa du-học, và lại cũng cần phải là người đã có trí vững vàng đối với gia-đình với xã-hội đã am hiểu hết phong-tục tình-thần trong nước, nghĩa là đã đủ tư-cách là người Việt Nam hãy nên đi du-học cho biết những việc mới lạ để so sánh bổ cứu cho những nơi khuyết điểm của mình.

Tang-ệm những người Nhật người Trung-hoa đã xuất thân ở các trường Cao đẳng bản bộ rồi lại đi du-học, hạng người du-học như thế, lúc trở về nước, quyết không phải là người làm thường chẳng cho đồng bào phải đến nỗi thất vọng đâu.

Cứ như những người mình chưa có trí quyết đoán, nhất là bọn học đỏ đang bị đào thải ở các trường bản xứ, và hạng thế con thơ ấu cho đến mọi xu thế phong lưu cho đến cách cư xử nhiều chỗ không dung hợp với gia-đình xã hội mình, khi trở về nước có khi mang lấm cái hại vào mình nữa. — Pascal tiên-sinh có câu: «Cũng một điều bên này nài Pyrénées (ở xứ này) là xứ chính thực chuyển sang bên kia (sang xứ khác), là điều nhầm lẫn.

Cứ xét lẽ đó, kẻ du học trí khôn chưa quyết đoán, dẫu học tập được những thói hay của người ta mà không biết so sánh lựa chọn thì về nước nhà lắt có cái vẻ theo sau: trong các cái hại, điều thứ nhất là đối với ngoài đã không phải là đồng chẳng với người, ta, quay về phương diện người mình cách cư-xử nhỏ-nhặng, tây không ra tây, nam không ra nam, thành một thứ người trên không chẳng, dưới không rễ, tức là đối với phụ huynh, cách xử trí không xứng đối, ăn ở với vợ con người nhà, ngôn ngữ, cử chỉ bất đồng, dễ sinh ra mất hòa thuận, đến vợ chồng là nghĩa đồng sinh đồng tử cũng phải phân-li, việc ấy đã từng nghiệm trước mắt. Có người đỗ tại bọn thanh-niên sang du-học bên Âu-châu ở những cơ đại đỗ hội cảnh phồn hoa về vui thú đã quen, về nhà sinh tệ, và lại huyết khí chưa định để thay đổi tâm-tính nhẹ đó cũng có một vài phần.

Cứ như những người đi du-học, tính chất chưa vững, trí thức còn kém, giả sử ra ngoài theo được hết lối hay của người, nghiễm nhiên coi như một người tây bẩn, về nước vị tất đã không gặp lắm cái hại mục-kích đã thấy lắm điều nhố nhăng: nói với cha mẹ như người ngang hàng một lứa, tay chân múa mênh và lắm cách rất nên quái lạ nữa.

Còn những hạng giả danh mượn tiếng du học để chơi bời, điều hay khó bắt chước, sự dở để tiêm-nhiễm, hạng ấy chẳng những nỗi công cha mẹ khi trở về đem theo những điều tệ hại biết bao mà kể.

Việc du học thật là một điều đáng mong mỏi cho những người đã có trí thức, tư cách, nhân phẩm đã có không gì bằng nên sang Pháp-quốc là một nơi văn-minh rực rỡ mà khảo-sát những sự tốt đẹp đem về bổ khuyết cho xã-hội mình, những người đó ra ngoài học chắc là có kết quả hay và không ở đến nỗi làm lụy nhục đến gia-tộc, đến nòi giống. Còn những nhà có con còn thơ ấu hoặc trí khôn chưa vững, học hành còn dở dang, trước khi đi học xa phải nên suy nghĩ cẩn thận lắm mới được.

Tây-Nao.

Tin Saigon

Một việc đình công

Hiệu Charner ít lâu nay bị mất trộm nhiều mà không bắt được kẻ trộm. Sau linh tuần-cảnh bắt được một người trong nhà thấy mấy thứ hàng mất cắp ở hiệu ấy. Bởi vậy mà hiệu Charner định hễ người làm công khi ở hiệu ra là phải khám lưng hết. Người làm công lấy thế làm nhục, liền rủ nhau đình công. Ngày thứ sáu những người đình công lại rủ nhau chừng 50 người đến trước cửa hiệu làm rầm-rĩ để tỏ tình giận chủ hiệu về cách đối-đãi với mình. Sở cảnh-sát có bắt mấy người, hễ thường thì bọn ấy lại rủ nhau làm rầm rĩ ở trước sở Cẩm, nhưng sau cũng dẹp được yên và những người đình công lại đi làm cả.

Các công việc thành-phố

Quan Thống đốc Nam kỳ đã đến xem nhà máy sợi ở Saigon đang dựng là nhà máy rất lớn, máy móc làm theo kiểu tối tân, chừng cuối tháng một thì hoàn công và đến tháng giêng sang năm thì bắt đầu chạy.

Quan Toàng-đốc và hội-đồng thành-phố đã đi xem xét các công việc đang làm thuộc về vệ-sinh, như là việc lấy thêm nước cho thành-phố dùng, việc dựng nhà chứa xe cứu cháy sắp sang tới nơi. Sau nữa quan Thống-đốc và hội-đồng thành-phố đã xét về các bản dự thảo mở phố mới.

Việc đấu kiếm

M. De Lachevrotière chủ-nhiệm báo *Impartial* vì bất bình về mấy bài đăng trong báo *Saigon Républicain* nên có gửi người làm chứng đến thách đấu kiếm với M. Ardin là chủ-nhiệm báo ấy. Song các người làm chứng đồng thanh nói rằng mấy bài kịch liệt đăng trong báo là vì chủ-nghĩa đôi bên khác nhau và xảy ra trong vụ bầu cử, vậy thì không nên đấu kiếm.

Vô tuyến Indopacifi

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Nhờ ngài làm ơn chỉ giáo cho tôi việc sau này nên làm như thế nào:

Nguyên gia-sản của cha tôi để lại, anh cả tôi đem chia đã được 7 năm nay, nhưng ngoại cái phần hương-hỏa, phần riêng của anh tôi lại còn lấy quá cái phần chia cho các anh em tôi nữa. Vậy bây giờ tôi muốn kiện lại có được không?

TRẢ LỜI. — Nếu gia-sản lúc đem chia mà có lý-trưởng với hai người kỳ-hào làm chứng và chia ở trước mặt tất cả những người thừa kế thì nội trong 5 năm hãy còn kiện được (luật Gia-long điều 89); nhưng cái hạn ấy nay đã quá rồi thì không kiện được nữa.

Song nếu gia-sản không chia theo như cách thức nói trên kia thì ông kiện tại tòa án hãy còn được.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	28 độ
15 giờ	29 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ.		15	40
	nhì, —	14	50
	ba, —	13	80
Thóc hạng nhất,	—	8	75
Bắp nếp	—	10	15

Giá bạc. — Kể từ ngày 17 Mai 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 đ. 80 và 1 đ. 75 kể từ ngày 18 này.

Quan Thống soái Andlauer đi thanh-tra. — Quan Thống-soái Andlauer đã rời máy bay đi thanh-tra các hạt ở Hà-giang từ sáng thứ bảy. Quan hai Bourgeois Gavardin cũng đi một chiếc máy bay khác cùng đi với ngài. Hai chiếc cùng đến Hagiang lúc 10 giờ 50. Ngày nay hay ngày mai thì ngài sẽ trở về.

Hội đồng thành-phố. — Hội-đồng thành-phố tối hôm nay hồi 9 giờ sẽ họp kỳ thường lệ, tức là phiên thứ nhất của các ông nội-viên mới.

Cuộc đánh số đài kỷ-niệm chiến sĩ trận vong. — Quan Đốc-lý thành-phố Hanoi lấy làm hân hạnh báo cáo để công-chúng biết rằng cuộc đánh số đo Hội-đồng dựng đài kỷ-niệm các chiến sĩ trận vong (Monument aux morts de la Grande Guerre) thì đến ngày thứ tư 20 Mai, hồi 9 giờ rưỡi, sẽ mở tại phòng hội-đồng tòa Đốc-lý.

Ai đi vào Trung-kỳ nên biết. — Đường thuộc địa số một ngoài là đương thiên-lý hiện nay đương sửa nhiều chỗ như sau này:

1. Đắp cao thêm ở chỗ kilomètre 365 + 200 và chỗ 373. Đường ấy sửa trong một nửa lại sửa nốt nửa khác. Đoạn thứ nhất chừng 500 thước bề dài và đoạn sau chừng 2 kilomètres 100.

2. Đắp cao thêm mấy chỗ trũng ở kilomètre 324 và 336 (Qui-nhơn)

3. Sửa lại những đường lên các cầu ở hạt Sông-cầu.

4. Sửa lại những đường lên các cầu ở kilomètre 563 (Nha-trang).

Các người đi ô-tô khi qua các đoạn đường trên này nên phải cẩn-thận lắm.

Các đoạn đường đó cứ đắp cao xong nửa bên này lại đắp đến nửa bên kia, vậy chỉ còn có một bên đường để đi, thì các xe-cộ qua đó không thể tránh nhau được, chỉ trừ có đoạn nào dài quá mà có đặt riêng chỗ để tránh thì mới tránh nhau được thôi.

Bằng Tiểu học tây và bằng Cao-đẳng tiểu học tây. — Đến nay 25 mai hồi 7 giờ sáng sẽ mở kỳ thi bằng tiểu học tây (B E) và bằng Cao-đẳng tiểu học tây (B E P.S.) tại trường Cao-đẳng phố Paul-Bert.

Đã có LỤC-MẪU-ĐƠN thứ 1.. 0$25
ỨC ANH-HÙNG-NÁO trọn bộ.

Ngạch Học-chính. — M. Ng-văn-Nho, giáo học hạng ba ngạch cao đẳng tiểu học Pháp Việt tại Bắc-kỳ có nhờ đơn xin nay được ra ngoại ngạch trong hạn một năm kể từ 19 mai 1925.

Hội Khai-trí tiến đức. — Chiều chủ nhật, hồi 3 giờ rưỡi, hội-đồng quản-trị hội Khai-trí tiến-đức đã họp tại nhà hội quán để duyệt tờ biên-bản kỳ đại hội-đồng mới, rồi và bàn tòa trị sự mới.

Tòa trị sự mới, hội đồng lại bàn nguyên như thế là:

Chánh hội trưởng: M. Hoàng-trọng-Phu.

Phó hội trưởng: MM. Nguyễn-năng-Quốc, Trần-văn-Thông, Bạch-thái-Bưởi và Nguyễn-hữu-Thu.

Chánh thư ký: M. Phạm-Quỳnh.

Phó thư ký: M. Lê-văn-Hoè.

Chánh thủ quỹ: M. Lê-văn-Phúc.

Phó thủ-quỹ: M. Nguyễn-Thanh.

Trị sự: MM. Marty, Bary, Nguyễn-văn-Vinh, Đỗ-Thận và Trần-trọng-Kim.

Cần người thợ ảnh thật giỏi, lương cao.
Hỏi tại sở Chiếu-ảnh phủ Toàn-quyền, đường Quan-thá.

MỘT DỊP RẤT TỐT
Muốn bán ngay vì đi xa
Xe ô-tô «Maxelle». . . . . 400 $ 00
Xe ô-tô «Ford». . . . . 250 . 00
Xe camion «Ford». . . . . 300 . 00
Còn tốt và chạy được cả.
Hỏi tại xưởng xe FRANCIS, 53, phố hàng Trống, Hanoi.

HIỆU BÀO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
MÁY MỚI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Thi tú-tài bản xứ. Sáng hôm nay tại trường Bảo-hộ đã bắt đầu thi tú-tài bản-xứ (Baccalauréat de l'enseignement franco-indigène)

Giới thiệu sách mới. — Bản-quán mới tiếp được một cuốn tiểu-thuyết mới nhan đề là: *Lá thư rơi*, của M. Nguyễn-tường-trong Nam-kỳ đã soạn ra. Kể chuyện một người con gái vì bị chồng ruồng rẫy, muốn tỏ lòng trinh bạch nên phải chịu nỗi gian truân. Sách chép theo lối văn xuôi lời lẽ êm-chuốt. Vậy xin giới thiệu cùng các độc giả. Đây mới là cuốn thứ nhất, giá bán 0$35.

Ngạch quan lại. — M. Phạm-văn-Khai, tri châu hạng ba châu Bình-liêu (Hải-ninh) nay bổ vào tại dinh quan chánh đạo Hải-ninh để đợi kỳ về hưu.

M. Lê-văn Huân tri-châu hạng ba châu Hàm-yên (Tuyên-quang) nay đổi đi châu Bình-liêu.

M. Ng-bá-Cát, tri-châu hạng ba còn nghỉ ở Sơn-tây. Đến nay 25 mai bỏi 7 giờ sáng sẽ mở kỳ thi bằng tiểu học tây (B E) và bằng Cao-đẳng tiểu học tây (B E P.S.) tại trường Cao-đẳng phố Paul-Bert.

M. Nông quang-Tuyên, tri-châu hạng nhất ở châu Bảo-lạc (Hà-giang), được nghỉ một năm không lương.

M. Ng-văn-Thục, thư ký hạng nhất tại tòa sứ Hải-dương, nay bổ đi tri-châu hạng ba, đổi hàm, bản làm viên hiệm-thảo (7-2) và bổ đi châu Bảo-lạc.

M. Đỗ-văn Châm, tri trấn hạng nhì châu Vị-xuyên (Hà-giang), nay đổi đi châu Bắc-quang.

M. Nguyễn-văn Bình, tri-châu hạng nhì bổ đi châu Vị-xuyên.

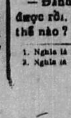
M. Ngô-Trạch, thừa phái hạng ba phủ Ứng-hòa (Hà-đông) được nghỉ ba tháng.

M. Nguyễn-ngọc-Chương, thừa phái hạng năm, phủ Quốc-oai (Sơn-tây) nay đổi đi phủ Ứng-hòa.

M. Phạm-văn-Khoái, tú-tài, quản làng Văn-hộ, phủ Ninh-giang, được bổ thừa phái hạng năm, hàm hàm-lâm viện đãi-chiếu (9-2), và bổ đi Quốc-oai.

Những cuộc vui !!!

Tối hôm nay:
Rạp CINÉMA PATHÉ (cạnh đền Bà kiệu)
Đổi trò (thay Chương-trình mới)
Chiếu phim ảnh:
LA MORT DU DUC D'OFENE
Bi-kịch 5 đoạn rất hay
Cách bài-trí rất công phu
Đèo, Kép đóng trò rất khéo !!!!!!!
Bắt đầu tối thứ tư 20 Mai:
Rạp CINÉMA PALACE (Phố Tràng-tiền)
Chiếu đại phim ảnh Pháp 12 đoạn
KŒNIGSMARK
Tối hôm nay:
Rạp F MILY-CINÉMA (Phố hàng Buồm)
Chiếu 2 hồi đầu phim ảnh tiểu-thuyết
LE CAVALIER MASQUE
Rất hay !!!

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm
Giá mỗi lọ: 0$90

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị đã xử những việc sau này:

Tự tiện trói và đánh người. — Ngô-v-Ngư có thuê một cái xe của Lê-v-Thất là cai xe, để đi kéo thuê, chẳng may phải ngày 5, Ngô-v-Ngư kéo khách không đủ tiền thuê. Lê-v-Thất cho là giấu tiền đi không trả thuê lôi ngay Ngô-v-Ngư về nhà trói vào cọc bàn đánh đập mãi để xem có giấu tiền thì phải lòi ra. Tòa phạt Lê-v-Thất 8 ngày tù án treo.

Học-trò sao lại thế? — Một hôm Ng-đức-Thuận là học-trò 16 tuổi khi tan học vào hiệu Gô-đa xem, đến ở bày những đồ nữ trang ngắm đi ngắm lại mãi rồi thấy người bán hàng tên là Nguyễn-v-Đông đương bán hàng ở ô khác, mở ngay nắp ô hàng ra lấy hai quả tim mọ vàng chực bỏ túi, không ngờ người ấy trông thấy kêu lên thì Nguyễn-đức-Thuận mới bỏ ở một ô hàng chực lùa đi chỗ khác. Tòa phạt Ng-đức-Thuận 1 tháng tù.

Ăn cắp đồng-hồ — Ng-đình Giêng làm bồi cho M. Marty Ferrand một hôm làm tnay người bếp vì nghi phép, có ra lại liền cầm chìa đi chợ, nhưng đi hẵn không thấy về nữa. Sau chủ kiếm đồ đạc thì thấy mất cái đồng-hồ quả-quít mới đi trình sở Cẩm. Sau mệ-thám bắt được hồi-thì không nhận. Nhưng có chứng-cớ nên tòa phạt 4 tháng tù.

Chị dâu em chồng. — Phạm-thị-Hồ lấy anh ruột Ng-thị-Dậu sau vì chuyện bất-bình bỏ về nhà ở với bố mẹ đẻ mà chồng cho đi gọi chẳng không về nữa. Một hôm Ng-thị-Dậu về quê có gặp chị dâu đòi bên sinh sự cãi nhau, rồi chị dâu đánh bị thương nhất là ở mắt đau lắm, theo giấy của thầy thuốc thì trong một tháng không thể làm việc gì được. Tòa phạt chị dâu em chồng bị 2 tháng tù và bắt phải bồi 30 đồng cho em chồng bị đánh.

Bội tín. — Ng-thị-Giáp bán hàng rau bị thừa rằng một hôm nhân lúc đi chuộc đồ ở hiệu Vạn-bảo có một người tên là Ng-thị-Cân thấy đông không lên vào được đưa tiền và về nhờ chuộc hộ cho một thể, nhưng lúc chuộc xong thì mang đồ lẫn mất. Nhưng tòa xét không có chứng cớ, tha cho.

(Còn trang thứ ba, coi tiếp theo)

VÌ ĐÂU NÊN NỖI
Tiểu-thuyết mới
CỦA ÔNG CHÚC-NHÂN SOẠN
Giá: 0$12
Bán buôn tại:
HƯNG-PHÚ-ĐƯỜNG
221, Hàng Bông, Hanoi

VẠN-NIÊN-THANH
Đã xuất bản quyển số 8
Bán tại hiệu Kim-Bức-Giang, Hà-nội

Muốn bán một cái xe ô-tô «Dion Bouton» 10 mã-lực còn mới nguyên vỏ các đồ phụ tùng, đèn sơ cua, vải bọc đệm, giá đeo đỏ, vân vân.
Hỏi tại số 61, phố Tràng-thi (Borgnis Desbordes).

số 193

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Đái-tôn ngẫm nói, giật mình kinh-sợ, vội-vàng hỏi rằng:

— Chẳng hay báo-hân là ai đấy? Xin cho biết tên-tính đại-danh.

Chu qui đáp rằng:

— Tôi chính là đảng *Lương sơn-bạc* tên gọi *Hạn địa hốt luật Chu qui* đây!

Đái-tôn nói:

— Người đã là một vị đầu-lĩnh ở *Lương-sơn-bạc* thì tất có biết *Ngô-học cứu* tiên-sinh.

Chu qui nói:

— Ngô-học-cứu làm quân-sư trong sơn-trại chúng tôi, nay đang chưởng quản binh-quyền, chẳng hay có sao ngài lại có biết.

Đái-tôn nói:

— Ông ta là một người bạn chí-thân của tôi.

Chu qui nói:

— Quân-sư tôi thường nói có quen một ông ở *Giang châu* tên gọi *Thân-hành thới-bảo Đái* viện-trưởng, có chẳng hay có phải là đại-huynh đó chăng?

Đái-tôn nói:

— Chính phải đó!

Chu-qui lại hỏi rằng:

— Khi trước ông *Tống-công-minh* bị đày ra *Giang-châu*, đi qua sơn-trại đây, *Ngô* quân-sư có gửi một phong gia-thư cho đại-huynh, chẳng hay ngày nay có sao đại-huynh lại chực lại tính-mệnh ông *Tống-công-minh* vậy.

Đái-tôn nói:

— Ông *Tống công minh* cũng là một người bạn chí-thân của tôi. Hiện nay chỉ vì một việc ngẫm bài thơ mưu phản mà bị giam-cấm. Bây giờ tôi nhân tiện tiễn Kim, đang muốn tìm cách để giải-cứu cho ông ta, cớ sao lại bảo là tôi làm hại.

Chu qui nói:

— Nếu đại-huynh không tin thì xin hãy xem bức thư của *Sái-cửu* trị phá này.

Đái-tôn xem xong, giật mình kinh sợ, liền thuật hết đầu đuôi mọi việc cho *Chu qui* nghe từ khi tiếp bức thư của *Ngô-học-cứu* được gặp *Tống-công-minh* những thế nào, và việc *Tống-công minh* say rượu đề thơ ở *Tâm dương-lâu* ra sao thế nào.

Chu qui nói:

— Nếu vậy thì xin mời đại-huynh hãy vào sơn-trại, cùng các vị đầu-lĩnh bàn mưu nghĩ kế, để giải cứu cho *Tống-công-minh*.

Chu-qui nói xong, truyền người nhà dọn rượu khoản-đãi *Đái-tôn*, rồi ra cổ thủy-đình, bắn một phát tên, gọi quân lâu-la ở pha trong đem thuyền đến đón. *Chu-qui* cùng *Đái-tôn* đem cả tiả-lang xuống thuyền, chở vào bến *Kim sa*, đi lên sơn-trại.

Ngô-dụng nghe báo, vội-vàng ra nghênh-tiếp, trông thấy *Đái-tôn*, liền cất chào mà rằng:

— Bấy lâu tương-biệt, ngày nay không biết nhờ trận gió nào mà đưa đến đây, hãy xin mời vào trong sơn-trại, để cùng các vị đầu-lĩnh làm lễ tương-kiến.

Chu-qui thuật rõ đầu đuôi việc *Đái-tôn* đem thư qua đây, hiện nay *Tống-công minh* đang bị giam-cấm ở phủ *Giang-châu*. *Triều-cái* nghe nói, vội-vàng mời *Đái-tôn* ngồi và hỏi rằng:

— Chẳng hay *Tống-công-minh* có việc gì mà bị giam-cấm, xin đại-huynh nói rõ cho nghe.

Đái-tôn lại đem việc *Tống giang* say rượu đề thơ thuật lại một lượt. *Triều-cái* giật mình kinh sợ, toan mời các vị đầu lĩnh sửa-soạn quân-mã, thừa khắc tiến tới *Giang-châu*, để giải-cứu cho *Tống-giang*, mà đem về sơn-trại.

Ngô-dụng can rằng:

— Ta chớ nên vội-vàng. Từ đây cho đến *Giang-châu*, đường-sá xa cách, đem quân-mã đi, chỉ sợ rất dây động rừng thì ông *Tống-công-minh* thật đã khôn-toàn tính-mệnh. Việc này nên dùng mưu, không nên dùng sức, để tôi xin hiến kế, chỉ trong cậy ở một tay *Đái* viện trưởng, tất thế nào cũng cứu được ông *Tống-công-minh*.

Triều cái nói:

— Xin nghe dĩ-ư-kế của quân-sư.

Ngô-dụng nói:

— Hiện nay *Sái-cửu* trị-phá sai *Đái* viện-trưởng đưa thư về *Đông-kinh*, để xin thư trả lời của *Sái thái-sư*, vậy ta nhân kế tựa-kế, viết một phong thư giả, nhờ *Đái* viện-trưởng đem về, trong thư chỉ nói là tên phạm-nhân *Tống-giang* chớ nên hành hình vội, phải một sai người giải về *Đông-kinh*, bấy giờ sẽ xét hỏi hành-hình, khiến cho tuyệt những lời đồng-rao bậy bạ. Khi chúng giải qua đây, ta sẽ sai người ra cướp lấy. Ta tuổ nghĩ xem kế ấy thế nào?

Triều cái nói:

— Chỉ sợ chúng không giải qua đây thì lỡ việc to.

Công-tôn-thắng nói:

— Khó coi điều ấy! Ta sai người đò-la tìm-tức, bắt cứ xa gần lối nào, ta cũng có thể cướp về được, chỉ sợ chúng không giải đi mà thôi.

Triều-cái nói:

— Kế ấy hay thì hay thật! Nhưng sai là người viết được lối chữ *Sái-kinh* bây giờ.

Ngô dụng nói:

— Điều ấy tôi đã nghĩ rồi! Hiện nay lối tự thể tinh-hinh nhất trong thiên-hạ có bốn nhà là: *Tô đông-pha*, *Hoàng-lỗ-trực*, *Mễ-nguyên-chương* và *Sái kinh*. Bởi vậy *Tô*, *Hoàng*, *Mễ*, *Sái* bấy giờ người ta vẫn gọi là *Tống-triều tứ tuyệt* (1). Tôi có quen một ông đồ ở *Tế-châu* tên gọi *Tiêu-nhượng*, ông ta viết được đủ bốn lối chữ, thiên-hạ vẫn gọi ông ta là *Thánh thủ thư-sinh* (2), lại giỏi cả võ-nghệ như sang, bổng, đao, kiếm, vân vân. Tôi chắc ông ta viết được lối chữ *Sái-kinh*, chi bằng ta nhờ *Đái* viện-trưởng đến nhà ông ta, nói dối là *Nhạc-miếu* tại *Thái-an-châu* muốn in ở viết cho một bài văn bia, xin đưa trước năm mươi lạng bạc và mời ông ta lại. Sau ta lại dụng kế mà lừa bắt cả gia-quyến ông ta đi. Sau ông ta lên đây, khiến ông ta phải vào đảng, kẻ ấy thế nào.

Triều-cái nói:

— Đành rằng thư đã có người viết được rồi, nhưng còn làm thì làm thế nào?

Ngô-dụng lại nói:

— Điều ấy tôi cũng có nghĩ đến. Tôi lại còn một người quen nữa, người này không nhiều thì-giờ, hiện nay cũng ở trong thành *Tế-châu*, tên gọi *Kim-đại hiền*. Ông ta làm nghề khắc đá cạnh ngọc rất giỏi, và giỏi cả về nghề nữa. Chúng ta cứ gọi ông ta là *Ngọc-ti tượng* (1). Ta cứng đưa trước năm mươi lạng bạc, giả-cách mời ông ta đến khắc văn bia. Khi đến nửa đường, ta sẽ dùng kế mà bắt đem về. Trong sơn-trại này có hai người lý, mai sau tất cũng dùng được việc.

Triều cái nói:

— Nếu vậy thật là diệu-kế!

Hôm ấy, *Triều cái* truyền đặt tiệc, khoản đãi *Đái-tôn*, ngày hôm sau khi ăn cơm sáng xong, *Đái-tôn* thay mình cải dạng làm một người *Thái-bộc* (2) giắt mấy trăm lạng bạc, lại buộc giáp-mã vào chân, xuống nói cho thuyền ở bến *Kim-sa* đi ra.

Khi lên trên bờ, *Đái-tôn* dẫn bước đi thẳng tới *Tế-châu*, chỉ độ hồi lâu đã vào đến trong thành, hỏi thăm nhà ông *Thánh thủ thư-sinh* tên gọi *Tiêu-nhượng* ở chỗ nào.

(Còn nữa)

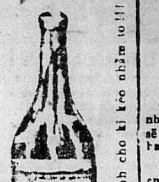
1. Nghĩa là bốn tay tuyệt giỏi ở đời nhà Tống.
2. Nghĩa là người học-trò tay thánh.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

● TONIQUE TONKINOIS ●

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOANG-THƯỢNG

Theo khoa tự-nhiên in ra đây, chữa không như có mấy thứ thuốc về những bịnh lạ, làm trẻ-con cho trẻ con và người có tri khôn thì không ai có thể ba được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôn Hội-đồng phụng tới chân phê rằng:

Chiếu nay đại-được phòng của MONTÈS qui-công, có chế sản một thứ rượu bổ để dùng vào dụng quả rất hay, đáng nên gia thưởng. Duyên vậy phải thị giới cho qui-dương phòng chế-tạo để tỏ thành-ý.

Khâm thử.

Rượu này đã kê cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng. Lấy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu Confé *của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa Lan, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con cần lắm cả mọi người ai thứ sữa đặc có chất nguyên dùng rất tốt*

Ai có tỉnh khó đến đâu, dùng thứ sữa nay cũng phải vừa lòng

Bán buôn tại:

COMPTOIRS COLONIAUX CHINIS

Haiphong. 229

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

Máy nói số 248

Hiện tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-măng. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

MẬU-THỊNH kính cáo.

Đường đi Uông-bí. — Kể từ ngày 15 mai 1925 trở đi, thì hãi cái bến đò ở Uông-bí, mà đi ở cái cầu mới làm bên mé trên bến đò cũ.

Đò tên. — M. Nguyễn-văn-Thảo, thư ký ngạch tòa sứ quán làng Yên-thái, huyện Hoàn-long, được phép đổi tên là Nguyễn-Công-tức Thao.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc đua ngựa. — Đến ngày chủ-nhật 24 này, hồi 3 giờ 30 tại Haiphong sẽ có cuộc đua ngựa là lần thứ mười hai.

Cuộc thi xe. — Sáng chủ-nhật có cuộc thi xe mô-tô và xe đạp Haiphong-Đồ-sơn. Trước ở khỏi-hành vì trời đổ mưa nên người đi xem không đông lắm. Lại tới khi lấy giải cũng thế, vì giải lấy ở ngoài Đồ sơn, nên về sầm-uất có chiều hơi kém.

Cuộc thi xe mô-tô có bốn người dự, hai người Pháp, hai người Nam; cuộc xe đạp có tất cả 14 người, mà Cồng là người ai cũng mong tới trước nhất thì lần này trượt xuống đến số thứ tư. Một kỳ báo sau sẽ tường đăng danh-sách các nhà dự thi được giải.

NAM-ĐỊNH

Đã có điện-thoại. — Điện thoại ở ga Nam-định đã đặt xong.

Vậy từ nay trở đi ai cần hỏi gì sở Hỏa-xa hãng điện thoại cũng được cả.

BẮC-NINH

Thuyên chuyển trong ngạch hỏa xa. — M. Trần-đức-Sinh, thư-ký hạng năm sếp ga Lim nay đổi đi sếp ga Bắc-ninh M. Ng-văn-Sơn, thư-ký hạng sáu sếp ga Bắc-ninh nay đổi đi sếp ra Yên-viên.

Nghỉ phép. — M. Phạm-duy-Trinh, thư-ký hạng năm sếp ga Á-mô (Rive gauche) được nghỉ 20 ngày lĩnh cả lương. M. Ng-v-Châu, thư-ký hạng sáu ở ga Yên viên tạm thay trong khi M. Trinh nghỉ phép.

VIỆT-TRÌ

Xe đạp đụng nhau. — Hồi 6 giờ chiều hôm thứ bảy mới rồi, một người lính kèn tên là Grimal đi xe đạp ở phố ngoài trở về, khi lên dốc con đường sở Cầm, thì có một cậu bé chừng 14 tuổi cũng ngồi xe đạp ở phố trong đi ra, chẳng rõ ba bên tranh nhau thế nào mà đụng phải nhau cùng ngã chiêng bánh xe gỗ đăng trước của người lính kèn ấy bị gãy, mà người thì không việc gì cả, song cậu bé thấy vậy rồi hốt hoảng bỏ chạy, người lính kèn liền đem cái xe đạp của cậu bé ấy vào sở cẩm trình, và xin bắt phải bồi thường cho bẫn. Hiện sở cẩm còn đương xét xem lỗi lại bên nào.

P. Tchai-long lai cảo

PHÚ-THỌ

Ăn trộm hay là ăn cướp? — Đêm hôm 19 ta mới lối người Mường chừng 20 đứa có đem cả khí giới như là tên nỏ, tay thước, đòn xóc, đeo nhọn đến ăn trộm ngủ ở đồng làng Tu-vũ, tuần phiên trong làng đi tuần thấy thế kéo nhau đến bắt thời chúng cự lại và dương nỏ bắn, đến nỗi tuần phiên phải lui, không dám xông vào bắt nữa.

Kế đến đêm hôm sau, chúng lại kéo đến và lại giở những thủ-đoạn như đêm hôm trước, sau vì có mấy người tuần phiên sẵn lòng can đảm liều thân với chúng chẳng nể mũi tên dao nhọn cố xông vào bắt ngay được một đứa đầu đảng tên gọi Quản-Cú đem giải về điểm còn thì chúng chạy tản mác tất cả. Mấy người tuần phiên can đảm đã làm hết bổn phận, thực đáng khen lắm thay! hiện tên đầu đảng ấy đã giải về quan xét xử.

P.B.L. lai cảo

PHÚ-LẠNG-THƯƠNG

Kẻ trộm nhảy xuống sông. — Hồi 2 giờ đêm thứ sáu vừa rồi, tên Ng-sich-Nhan tức Ng-đình-Nhan, 25 tuổi, quán làng Thổ-hạ, tổng Tiên-lệt, huyện Việt-yên, lẻn vào cửa hàng kim-hoàn của M. Ng-v-Mậu, số 13, phố Mới, định lấy trộm các đồ vàng bạc. Chẳng may chủ nhà thấy động, liền đứng dậy rinh, thì tên trộm thấy thế nguy liền lẩn ra chạy trốn. Chủ nhà đuổi theo, tên trộm càng thế, liền nhảy ngay xuống sông, lội sang bên kia, nhưng chẳng may cho hắn, ở bên bờ sông bên kia có người tên là Hoàng-v-Hợp nghe thấy tiếng kêu trộm ở bên này, liền ra bờ sông đón bắt thì bắt ngay được tên trộm lội lên, tay vẫn cầm một cái chép nón bạc, một cái ống vôi đầy bạc và một cái vuốt bít bạc nữa, cả thảy đáng giá 15 $. Hiện tên trộm đó đã bị giải giam để xét.

CAO-BẰNG

Ai tin. — Cụ Trịnh-quan-Tấn, ký lục tại tòa Sứ Cao-bằng, tạ thế hôm 11 mai 1925 tại nhà thương tây, nhờ quan trên cho ô-tô đưa linh cữu và gia-quyến về tận Hanoi. Cụ tọ 57 tuổi, sinh được bốn cậu giai sáu cô con gái.

Hồi 6 giờ sáng hôm 8 mai khởi hành, lúc đi có quan Tuần-phủ, các ông tổng sự ở tòa sứ các viên chức ở sở kẻ ác và các nhà phú thương ở Cao-bằng đi đưa ra khỏi địa hạt thành-phố rồi mới trở lại.

LẠNG-SƠN

Cái trộm to ở sở xe-lửa. — Đêm hôm 13 rạng ngày 14 mai gì nhà ga Đồng-đăng mới sảy ra một việc trộm rất kỳ, từ xưa đến nay chưa từng có. Mà chúng lấy một cách rất êm đềm, đến nỗi người gác tầm bên cạnh cũng không thấy động chạm tý gì cả.

Có người đoán rằng có lẽ bọn này cũng không phải trộm vừa mới dám cả gan như thế. Số là nhà ga Đồng-đăng có hai từng, từng trên thì người sếp ga ở, mà từng dưới chia làm ba ngăn thì phòng giữa làm buồng cho hành-khách ngồi (salle d'attente), còn một bên làm buồng giấy và một bên làm nhà kho chứa hàng. Mà cái kho này có hai bên cửa, đằng trước và đằng sau. Thế mà chúng đâm cửa cẩu chớp, vặn then rất, bẻ khóa sắt vào khuôn hết các hiện hàng, kiện thì 30 kilos, kiện thì 50 kilos, như là tơ lụa vải vóc các thứ rượu tây đồ hộp và một cái xe đạp của M. Ly-thái-Bảo làm sếp ga ở đó.

Cứ như lời người lính cảnh-sát nói rằng nội 2 giờ sáng có đi tuần qua đấy, nhưng không thấy động chạm chi cả. Thế thì có lẽ chúng lấy vào hồi 12 giờ hay là 3 giờ sáng. Sở cảnh-sát từ hôm đó đến nay hết sức tầm nã mà chưa thấy tăm hơi chi cả.

Cứ như lời các hiện khai thì sở hàng mất đáng giá đến ngót hai nghìn bạc cả thảy.

Việc án mạng ở châu Bắc-sơn. — Việc mấy tên Thổ lừa người lái trâu tên là Tám quán tại Bắc-ninh vào rừng miền Bắc-sơn, chúng trói lại đâm chết, lục trong người tất cả có 80 đồng lấy chia nhau rồi vứt xác xuống suối, tại sáng hôm 15 mai vừa rồi quan châu sở tại đã bắt được bốn tên, ba tên thủ phạm và mai tên đồng đảng, đến buổi chiều đã cho giải về tòa án Lạng sơn hậu xử.

THÁI-BÌNH

Đỗ nhà học. — Chiều thứ bảy mới rồi, hồi 6 giờ, lớp đồng-ấu trường Pháp Việt bổng dưng mái nhà đổ sập xuống vài lớp bằng phẳng. May quá, vì thứ đổ sớm độ một giờ đồng hồ thì lớp ông còn đâu là học-trò với thầy giáo nữa.

Trường học này có lẽ vì cũ quá cho nên mới đổ mà được như thế.

PHÚ-LÝ

Nạn xe lửa. — Tối hôm thứ bảy, 16 Mai, chuyến xe lửa suốt cùng ở Hanoi về, khi đến kilomètre 58 + 500 ngay địa phận làng Bình-hề thì đè phải một người đàn ông, quán ở làng ấy. Người bị nạn tên là Ly-Xoẫn, ngoài 50 tuổi, mới làm chánh hương-hội xã ấy mấy hôm nay. Hỏi ra thì đâu ông Chánh này say rượu, lăng lăng đi trên đường sắt, không biết loạng choạng thế nào bị xe lửa nghiền đứt làm ba đoạn, trông rất thảm thương.

VIỆC KINH-ĐÔ

Lễ Kiết hạ ở chùa Tường-vân. — Suốt ba ngày 14, 15, 16 tháng tư ta tại chùa Tường-vân có làm lễ Kiết-hạ của 12 vị sư. Lễ ấy rất linh đình và kẻ thiện tín đến cúng kính không lắm.

Mùa xoài năm nay. — Ở Huế độ rày xoài bán vàng rực cả chợ, các hàng quán hai bên đường sá nơi nào cũng có xoài, xoài bán đủ hạng nào là xoài cơm, xoài muỗng, xoài tượng, xoài ngựa, xoài quéo, xoài cà mà nhất là xoài cơm là nhiều nhất mà giá lại cực rẻ, cao nhất lắm người ăn nhiều quá, đã bị bốn năm người ốm rồi, còn bị bệnh thì nhiều lắm, như là ăn xoài mà hư thai, ăn xoài mà bị đau lị và sinh mụn nhọt phế chỗ, thật đã nhiều quá, thế mà từ rày cho đến cuối tháng 6 mới hết mùa xoài thì cái tai nạn bệnh tật của nhơn dân xứ nầy sẽ khỏ sở biết bao.

Ôi! tục-ngữ xứ nầy có câu: « được mùa xoài xoài mùa lúa », nghĩa là năm nào được mùa xoài thì mùa lúa phải mất, vì cái khí-hậu làm cho xoài sinh hoa đậu trái thì phải là cái khí-hậu lạnh rét gió bấc mưa dầm. Các nhà nông trông thấy xoài đậu nhiều trấy thì đã đem lòng lo sợ, nhưng cái lo sợ ấy, chớ để cho nhà nông lo sợ một mình, mà ai nấy cũng thấy đều phải lo vì được mùa xoài thì chắc là có hại tanh mạng người đó. Chẳng biết nhà vệ-sinh ở thành-phố có xem xét đến sự được mùa xoài năm nay không?

Bệnh sưởi và bệnh tốt. — Trong khoảng trung tuần tháng ba và thượng tuần tháng tư năm nay trẻ con ở xứ này mắc bệnh sưởi và bệnh tốt nhiều lắm. Tháng giêng tháng hai thì bệnh đậu đã nhờ phép cứu đậu mà cứu được lắm người, tiếp đến bệnh sưởi bệnh tốt lại bớt bệnh ấy tuy là nặng, lại cũng vì ta hay xem thường xem khinh không đem nhà thương điều trị, lại hoặc thuốc thang không nhằm lối, nên trẻ con mắc bệnh ấy mà chết nhiều lắm, vì bệnh sưởi tốt năm nay đầu tiên nó phát nóng lạnh 3 ngày, rồi mọc sưởi 6 ngày, cứ như bệnh sưởi bệnh tốt thường thế là đã cũ, nhưng đây lại tế khác, khi sưởi đã nổ rồi mà còn cái dư độc của nó ở trong thân thể cứa rắt, lại sinh ra bệnh lị rồi trở lại bệnh tả lị rồi chết.

CÁO-BẠCH

Hiệu TU-ĐƯỜNG, ở đường Bờ-sông, gần Cầu-rất, số nhà 28 (Quai Clémenceau) Hanoi.

Cho thuê xe ô-tô, chữa và làm bệ ngồi càng sơn lại, giá tính phải chăng. Lại có xe-lôn chở hành-khách đi Sơn-tây, Trung-hà.

Những giờ xe chạy như sau này:

Hà-nội đi Sơn-tây:	buổi sáng	6 giờ rưỡi,	đến Sơn-tây	8 giờ rưỡi
»	»	chừa 12 »	»	2 »
»	»	chiều 3 »	»	5 »
Sơn-tây về Hà-nội:	buổi sáng	6 giờ 15,	đến Hà-nội	8 giờ 15
»	»	» 10 »	»	12 »
»	»	chiều 2 »	»	4 »
Sơn-tây đi Trung-hà:	buổi sáng	7 giờ,	đến Trung-hà	8 giờ
»	»	» 10 » rưỡi,	»	11 » rưỡi
Trung-hà về Sơn-tây:	buổi sáng	9 giờ,	đến Sơn-tây	10 giờ
»	»	chừa 12 »	»	1 »

Xe đi rất chắc-chắn, không có điều gì trở-ngại, chỗ ngồi rộng-rãi.

Chủ-nhân: VŨ-TU-ĐƯỜNG cẩn-bạch.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

Rượu bạc hà Ricqlès	Một lọ:	6 fr. 25
Kẹo Pascall, đủ các thứ hoa quả	Một lọ:	6 fr. 50
Kem hạt rẻ Ardèche	Một hộp:	4 fr. 00
Dầu ô li hạng tốt Guiot	Một lít:	12 fr. 00
Anis Pernod 40°	Một lít:	16 fr. 50
Demiani, rượu nho Cap Corse âu quinquina	Một lít:	12 fr. 50
Nước chanh Royal Vichy	Một nửa chai:	2 fr. 25
Cassis Fournier	Một lít:	15 fr. 00
Rượu Rom Phénix	Một lít:	16 fr. 00

SOITE POSTALE N° 40

Bệnh ấy nó hại trẻ con năm nay rất nhiều, mà phần nhiều toàn là con kẻ giàu có, xét kỹ mà xem thì bởi bọn ấy tưởng cưng con cho ăn thâm chí, lại hay mời thầy cải thuốc ở đâu gặp được thầy hay, lại còn có thói hơ mẫu tí bệnh là vứng thuốc ăn ngay như lời tục ngữ đã có rằng: « Nhà giàu đút tay, ăn mày đỏ ruột ». Còn như kẻ nghèo khổ thuốc thang đâu mà uống, quà bánh đâu mà ăn, gặp bệnh thì đắp chiếu nằm đó, khi hết bệnh thì lại cứ cháo rau đắp đổi thang thuốc có đâu mà dùng thì tự nhiên lành mạnh.

Phàm những bệnh tốt ấy chứng như là bệnh gió bọng cám, bệnh sưởi, bệnh tốt, dẫu khi sơ phát có kịch liệt, nhưng hễ kỳ hết cũng tự nhiên lành, chẳng cần phải thuốc men, chỉ cứ kiêng cho ăn thâm chớ cho tắm, chớ ra gió là đủ.

Phàm những khi gặp bệnh thời chúng thì nên để tự-nhiên là hơn.

(*Xem trang thứ tư*).

SÁN-NHIỄN-ĐÀI

Tối thứ hai 12 Mai 1925

TONG-CHÂN CUC-HOA

(Hồi thứ II)

Tiếng thơm trời Việt đất Ngô

Trạng-Nguyên tâm tuồi thế vô song tài.

Tối từ ba 19 Mai 1925

ĐỨC MẪU THOẢI

Tích hát này đủ cả hỷ, nộ, ai, lạc. Thảm nhất là chỗ Công-chúa phải dày vào rừng, than văn rất là não nùng ai oán. Vui nhất là chỗ các loài thảy tộc lên route Công-chúa về Đồng-đình, trông rất là uy linh. Bộ thủy tộc mới sắm mới cả lại trông rực rỡ lắm.

TIN TRUNG-HOA

Ngày..... tháng..... trà-thị ở Vũ-di-sơn có lai-điện như sau này:

Năm nay về thứ thượng-đẳng hương trà bán không có mấy, là vì hiệu Sâm-Mậu đã giao tiền trước, định giá mua cả rồi, cho nên năm nay ở trà-trị chỉ phần-nhiều bán những thứ nhị-đẳng trà.

Các ngài muốn biết thượng-đẳng hương-trà mỹ-vị, xin đến số 59, phố Hàng Ngang, Hanoi.

NHÀ BÀO-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về dưỡng tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine

Giá 1$80 một hộp

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực về giá, kính vọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, đồng hồ, giầy cườm, giầy kim-tuyến, giầy nhung, v. v.

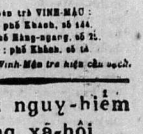
Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

227

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông sau Tau, đã mấy mươi năm nay, có sắp sửa chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà thượng-hảo-hạng tại trên non cao như tiên-tâm, 8-long vv. chẳng kém nên-học điển chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà hoàn-tâm nhỏ xinh, gọi là « SONG HỈ CHÍNH THÁI ĐANG-TRÀ » chúng được nhiều qui khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đàn riêng của trà VINH-MẬU dâng hiến đồ qui-khách thưởng trà không đem nỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU:

Nam-định phố Khách, số 161.

Ba-nội: phố Hàng-ngang, số 21.

Hải-dương: phố Khách, số 18

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn-bạch.

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ nầy, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người. bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nofal

0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhầm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

LÒ SỨ HAIPHONG

Rút xuống 250 đồng

Từ khi Công-ty lò sứ Haiphong của tôi gọi cổ-phần đến nay, được đồng-bào ta hoan-nghênh lắm. Các nhà nhiệt-thành với cái tiền-đồ công-nghệ nước nhà; đem cái tài lực ra mà giúp đỡ và vào cổ phần để đông lắm, song có nhiều người muốn vào, nhưng mà vì thấy số mỗi cổ phần định là 1.000$ tôi nhiều quá, nên có bàn với tôi. Tôi đã suy nghĩ cẩn nhắc những điều lẽ, lấy làm phải lẽ lắm và là một cái ý kiến thích hợp với cái trình độ gọi vốn của hội ta ngày nay lắm. Vậy trước kia định gọi vốn là 20 vạn bạc, chia ra làm 200 cổ-phần, mỗi cổ-phần là 1.000$, thì nay tôi định lại như sau này:

Gọi vốn là 20 vạn bạc, chia ra làm 800 cổ-phần, mỗi cổ-phần là 250 $

Còn như bạn nào tôi nay đã lỡ mua 25 năm, nghĩa là cứ đến năm 25 năm thì bấy giờ hoặc hội có muốn để lại hay là giải-tán, hay là cổ-đông nào có muốn rút cổ-phần ra mới được theo như lệ luật buôn bán, mà nếu đến hạn kỳ, hội còn muốn họp cổ buôn bán nữa, thì bấy giờ lại phải lập hội theo một hạn mới khác.

Có một điều người hiểu lắm trước thấy nói hạn hội là 50 năm, thì tưởng rằng sử 50 năm thời mới tính toán chia lãi. Song không phải, thế lệ hội thì bao giờ cũng phải sử mỗi cuối năm coi lãi một lần.

Nhân tiện tưởng nên nói thêm để các ngài rõ. Sự trăm-trước như vậy tôi cũng lấy làm phải lắm. Vì như tôi thì chắc là sẽ hợp-tác cùng số những người nhiệt-thành với công-nghệ nước nhà có thể vào phần được.

Nguyễn-văn-Ấn

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Kỳ hạch Sơ-học Pháp Việt. — Qua ngày 17 Mai này thì ở trường Pháp-Việt Đồng-hới sẽ mở kỳ thi Sơ học Pháp Việt (certificat d'études primaires franco-annamites). Số nam nữ học sinh ứng hạch là 135 trò, vừa học trò ở trường Đồng-hới, vừa học trò ở trường Roon và học trò trường tư-thục.

Các kỳ hạch Sơ-học yếu-lược trong tỉnh. — Hạch lấy bằng cấp Sơ học yếu-lược (certificat d'études élémentaires indigènes) ở bản hạt chia làm 7 nơi, như sau này :

1° ở Đồng-hới có 293 thí-sinh,
2° ở Roon có 129 thí-sinh,
3° ở Quảng-ninh có 149 thí-sinh,
4° ở Quảng-trạch có 186 thí-sinh,
5° ở Lệ-thủy có 223 thí sinh,
6° ở Bố-trạch có 83 thí sinh,
7° ở Tuyên-hóa có 58 thí sinh.

Tổng cộng số thí-sinh trong toàn hạt là 1 23 trò.

Kỳ hạch này nghiêm lắm, mỗi bàn ngồi 4 trò, ở ngoài có lính gác cẩn mật.

Chết đuối — Ở làng Hữu-niên về phủ Quảng-ninh, có một đứa mục-đồng đi tắm ở sông làng Diên-trường chẳng may bị xẩy chân chết đuối. Có người cứu, nhưng cũng vô hiệu. Hiện t i thể đã vớt được rồi.

TOURANE

Cuộc rước đèn đêm 10 mai. — Tối hôm lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc, thành-phố ta được xem thật lắm cuộc vui, nào là múa rồng, múa sư-tử, nào là những chiếc xe hoặc cái bàn đựng kết thành các hình này hình khác, cái thì «gà trống» cái thì «con rùa» cái «ngựa» cái «người» và bắt bao nhiêu là hình kéo kiểu xinh, nói không cùng nhớ không xiết. Dưới sông cũng có lắm chiếc ghe treo đèn kết thành hình lâu đài, và các cảnh trang rất ngộ rất xinh; dưới nước trên bờ đèn sáng tựa sao sa, thật đã nên đẹp mắt.

Trong các cuộc vui, duy có cuộc rước đèn mới thật vui hơn cả, tuy hàng năm đến các ngày lễ như lễ «Dân quốc kỷ-niệm», lễ «Đình-chiến», v. v... đều có rước đèn, nhưng cũng là dân các xã Nhượng-địa và lính khố-xanh rước. đạo đèn chỉ độ vài trăm người là cùng; lần này dân đã đông, lại thêm có lính mới cũng dự cuộc, thành ra đạo đèn dài đến hơn một ki-lô mét, trẩy qua các phố trông đã inh như một cái suối bằng lửa, chảy vào giữa chốn thị-hành. Đạo đèn đi qua phố nào thì hai bên hàng phố đổ ra xem đông vô-số, đứng chật kín cả đường. Nhất là khi tụ-họp dừng lại trước tòa Đốc-lý, trò gì lại càng ngoạn mục; và dưới thuyền trên bờ tiếng reo-hò vang dậy một vùng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÊS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh vàng huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÊS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy đọt.

Giá tiền 0$90

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÊS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

Những nhà có con em còn nhỏ nên biết thứ thuốc Hoè-Tê-Ngọc-Liên tiểu nhi chỉ khái được thấy » là một thứ thuốc ho trẻ con rất mầu nhiệm và dễ uống, nó làm cho trẻ mau tiêu đàm và tống được các chất độc ở trong phổi ra, dù ho gió, ho đàm, hoặc suyễn, hoặc khô thở, nói tóm lại dù ho nặng đến đâu mà dùng thứ thuốc này cũng có thể khỏi được, những người dùng qua đã chịu thứ thuốc ho này là một phương thần được. Giá mỗi lọ là 0$25, ở các tỉnh xa có gửi nhiều Hiệu bán, ai muốn mua, hoặc muốn biết ở tỉnh mình Hiệu nào bán thì cứ viết thư hỏi Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, n° 46, Rue Principale à Đáp-cầu.

Trị bệnh đau xương và đau lưng

Những bệnh ta thường mắc phải thì có bệnh đau lưng, đau xương, đau gân, các bệnh về tiểu tiện, yếu văn..., cũng là nhiều bệnh tật, cội gốc đều do trong thân thể nhiều chất acide urique mà ra cả.

Thuốc Pilules Foster trị bệnh đau lưng và đau xương rất công-hiệu. Thuốc ấy làm cho trong thân-thể mất hết chất acide urique có sẵn nên các bệnh ấy. Thuốc ấy làm cho bộ thận và khớp xương được mềm mại. Thuốc ấy làm cho mất những chỗ phồng đi, và các bệnh về tiểu-tiện. Thuốc ấy trừ các bệnh nhiều khi không biết gốc ở đâu, mà kỳ thực là bởi thận yếu, hoặc trong thân-thể nhiều chất acide urique quá. Thuốc ấy uống không có gì là ngày-hiểm, mà hiệu-nghiệm rất chóng. Thuốc ấy làm cho trong người dễ chịu, và lọc máu cho chạy. Các thứ thuốc Foster bán tại n° 25, rue Saint-Ferdinand, Paris-17.

Hàng bào-chế nào cũng có bán

振商號

Tam đại cần yếu vấn-đề

Các ngài xem báo nên đọc.
Các ngài kinh thương nên đọc.
Các ngài ở nhà muốn được mới thứ đồ ăn tốt và đem làm quà cho bà con cũng nên đọc.

Bản-hiệu từ chế các thứ bánh thách, biscuit và các thứ kẹo tây nên xốp... chất liệu tốt mà làm sạch sẽ, cực hợp vệ-sinh. hộp ngoài trang hoàng lịch sự, đem làm quà bà con nhất là đích đáng, cho nên làm không đủ mà bán; nay bản hiệu vì tiện đường các ngài ở xa phải gia công chế tạo, phàm đâu có nhẽ giấy thép thì hàng hóa có thể gửi được đảy theo cách lĩnh hóa giao ngân (contre remboursement) có in các giá mục, các ngài cần dùng xin cho giấy biết.

Hiệu TCHAN XUONG.
dit WON-KONG-SANG
Chuyên môn về bánh và kẹo ở phố hàng Buồm số nhà 106 Hanoi.

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thực hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ

ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU LẬU

mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bình hết 231 người

(Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)

DÂN TẠI SỞ: SUCCURSALES PEYRARD

ở Rue de Grenelle, PARIS và cùng các nhà thuốc có danh

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

PHẤN SUDOL

Rôm sẩy là bởi các hạch trong da phát tiết mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm sẩy sinh ra ngứa ngáy, khó chịu nhất là ban đêm.

Cách chữa rôm sẩy, tiện diện nhất, là bôi nước có phấn SALIBOR và rắc nhiều phấn

SUDOL một gói giá 0$50

Dùng hai thứ ấy để chịu ngay

Hiệu bào-chế CHASSAGNE, 59, Phố Paul Bert, Hanoi

ÊNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酶補

J. BLANC (*đệ nhất hạng bào-chế*)
Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚午各啞哩各啞沒喱歐喱利

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
31 phố Trang-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÊS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xương da dầy, đau da dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

Nhà Ban-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thư năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

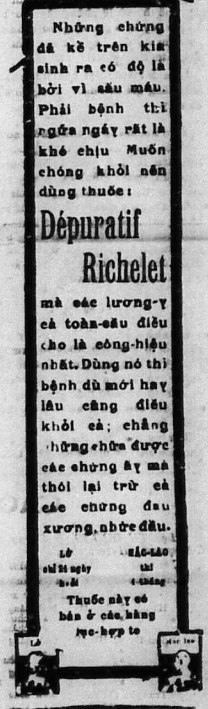
Những chứng đã kể trên kia sinh ra có độ là bởi vì sâu máu. Phải bệnh thì ngứa ngáy rất là khó chịu Muốn chóng khỏi nên dùng thuốc:

Dépuratif Richelet

mà các lương-y cả toàn-cầu điều cho là công-hiệu nhất. Dùng nó thì bệnh dù mới hay lâu cũng điều khỏi cả; chẳng những chữa được các chứng ấy mà thôi lại trừ cả các chứng đau xương, nhức đầu.

Lở ... Bắc-Lào chỉ 24 ngày thì ... 4 chăng

Thuốc này có bán ở các hàng bọc-hợp to

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÊS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết mãn.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rét căng thuốc này rất cần, ai có mắt them không có lợm giọng ban giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết MAU BỔ 1$40

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh ngoài da, thì giết kiến hiệu, giờ bệnh giai thể nào cũng chữa khỏi, như bệnh giẫu các khớp xương, lên bã có tuổi mắn kỳ kinh nguyệt rối mà sinh ra các chứng bệnh, giức đầu đau tim vì huyết sấu, đau thận, bóng gân và bệnh trĩ.

Thuốc này cũng là một thứ tiêu độc rất tốt để trị những bệnh vì bệnh giang mai mà phá ra.

Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thìa sup. Trẻ con không uống được thuốc này. Mỗi lọ giá . . . . . 1$80.

Hiệu bào chế CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert, Hanoi

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU:

NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rẻt mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.

Mau mau kẻo hết hàng tốt. 2026

NƯỚC HOA THƠM

CÔ BA

PACHOD Frères & Cie LYON

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÚ

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

Chạy từ Đông-hà, ngày thứ tư buổi sáng, đến Lao-bao buổi trưa. Các thư từ và hành-khách buổi trưa hôm thứ năm sẽ đến Tchépone, rồi ở đấy lại đi thẳng Savannakhet, đến nơi vào buổi chiều.

Từ Savannakhet sẽ chạy về Tchépone, buổi trưa thứ sáu, các thư từ và hành-khách, sẽ đến Lao-bao buổi trưa hôm chủ-nhật trở đấy lại đi Đông-hà, đến nơi vào buổi chiều.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi . . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệa hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI,
Vinh, Đông-hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Panama, có rồi sẽ có hoàn lại (Obligation Panama à lots), ai mua phải nộp ngày 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định rong luôn. (Như vậy mỗi ngày có đánh mấy ta, có thể trở nên giàu có được).

Rồi nộp tiền lần lần là được ngay cái, số trái-đơn mà riêng mình được quyền nhận, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến khi trái-đơn trúng số rồi là mình thì mình được lĩnh nguyên cả tiền lẫn lãi. Mỗi trái-đơn trước sau thế nào cũng trúng một lần từ 100.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có mấn lần rút số, hơn 3 triệu lô

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ MỘT LÔ SAU NÀY:

136 lô.	$00.000 quan	280 lô	2.000 quan
136 lô.	$10.000 —	1.320 lô	1.000 —
268 lô.	$00.000 —	12.200 lô	1.000 —
268 lô.	40.000 —	1.700.000 trái-đơn hoàn lại làm	400 —

Người có trái-đơn được dự cuộc rút số xổ xem số trái-đơn nào ra trúng thưởng.

Các lô được lĩnh nguyên tiền, không phải trừ, mà tiền chi cả. Mỗi lần rút số số nhiều được một cái bằng số số trái đơn trúng số, không phải trừ tiền. Các số xổ trong bằng ký công với cái trái-đơn để tại nhà ngân-hàng, nếu nhà có trái đơn mà lĩnh đến, nam được, chao nhau điện khoản trong nửa tháng, tổng ngày 15 Mars 1930. Bảo mãi ấy là một bản buổi bảo chắng, giờ giờ đến nào thì có trái đơn. Không có điều gì phải nghi ngờ cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn dự các cuộc rút số ấy thì gửi ngay tiền mua đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papere, MARSEILLE, France
R. C. MARSEILLE 8576

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)